

శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రం

ధ్యానం

శ్లో|| మౌనవ్యాఖ్యా ప్రకటిత పరబ్రహ్మతత్త్వం యువానమ్

వల్మిక్షోనే వసద్యపిగణై రావ్యతం బ్రహ్మ నిష్పేః ।

ఆచార్యేంద్రం కరకలిత చిన్నద్ర మానందరూపం

స్వాత్మరామం ముదిత వదనం దక్షిణామూర్తి మీఁడే ॥

మౌనముగాచేయబడిన వ్యాఖ్యానముతో స్ఫ్ప్రముచేయబడిన పరబ్రహ్మ స్వరూపముకలిగి బ్రహ్మసిష్టుడై ప్రసన్నవదనంతో మౌనంగా చిన్నద్రాంచిత హస్తంతో, వ్యద్యుతిన మహార్షులకు ఆత్మవిద్యను బోధిస్తున్న యువగురువు శ్రీ దక్షిణామూర్తిని నేను ఆరాధిస్తాను.

శ్లో|| వటవిటపి సమీపే భూమిభాగే నిష్టాం

సకలముని జనానాం జ్ఞానదాతార మారాత్ ।

త్రిభువనగురు మీశం దక్షిణామూర్తి దేవం

జనన మరణ దుఃఖాచైద దక్షం నమామి ॥ 2

మల్చెట్టు క్రింద కూర్చోని తనచుట్టూ ఉన్న మహార్షులకు బ్రహ్మవిద్యను అందిస్తూ జనన మరణాలతో కూడిన సంసారదుఃఖాలను నిర్మాలిస్తూ ముల్లోకాల చేతనూ గురువుగా తొలువబడే శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కారంలు.

శ్లో|| చిత్రం వటతరీర్హాలే వ్యధాః తిష్ఠై గురుర్ యువా ।

గురోస్తు మౌనం వ్యాఖ్యానం శివైశ్వరోస్తు చీస్తుసంశయః ॥ 3

ఆహా ! ఏమి ఆశ్చర్యకరం ! యువకుడైన గురువుచుట్టూ వ్యర్థులైన శిష్టులు శ్రీ దాఖిల్భుత్తులతో కూర్చోని ఉన్నారు, గురువు తన మౌనంతోనే వాల సర్వసందేహాలనూ సి వాలింపగలుగుతున్నాడు.

శ్లో || సిధయే సర్వవిద్యానాం భిషజే భవరోగిణామ్ ।

గురవే సర్వలోతానాం దక్షిణామూర్తయే నమః ॥ 4

భవరోగ రోగులకు వైద్యుడై జగద్భురువై, సర్వవిద్యులకు సిధియై, సమస్తలోక ములకు గురువైన దక్షిణామూర్తికి నమస్కారుతులు.

శ్లో || ఓం నమః ప్రణవార్థాయ శుద్ధజ్ఞానైక మూర్తయే ।

సిర్షులాయ ప్రశాంతాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ॥ 5

ప్రసన్నస్వరూపుడై, శుద్ధజ్ఞానే మూలిగా, ప్రణవనాదమైన ఓంకారానికి లక్ష్మాంగా భాసిస్తూ, సిర్షులుడైన దక్షిణామూర్తికి నమస్కారుతులు.

శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రం

శ్లో || విశ్వం దద్దుణ దృశ్యమాన నగలితుల్చం సిజాంతర్గతం
పణ్ణున్నాత్తుని మాయయా బహిాలవోదృథతం యథా సిద్ధయా
య సించ్ఛాత్మురుతే ప్రభోధసమయే స్వాత్మాన మేవాద్వయం
తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 1

ఈ చరాచర ప్రపంచమునంతా, ఆత్మచైతన్యమయిన తనలో లీలా మాత్రం గా, స్వానుభవంగా, స్వాత్మగా, అద్దంలో కనిపించే నగరంవలె, స్వప్నదృశ్యం వలె తన కంటే జిస్తుంగా ఉందన్న భ్రమకలిగిస్తోందని గుర్తస్తున్న జగద్భురువైన శ్రీ దక్షిణామూర్తి కి నా నమస్కారుతులు.

శ్లో॥ జీజస్త్రోంతలవాంకురో జగదిదం ప్రాత్ సిల్వకల్పం పునః

మాయాకల్పిత దేశకాలకలనా వైచిత్త చిత్తికృతమ్ ।

మాయావీవ విజ్యంభయత్తపి మహాయోగీవ యః స్తోచ్ఛయా

తస్మై శ్రీ గురుముహ్రుయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణాముహ్రుయే ॥

2

చిస్మివిత్తనంలో మహావృక్షం దాగి ఉన్నట్టగా గోచరించే ఈ మహాజగత్తంతా, దేశకాలావ్యతమైన సమస్త చరాచర ప్రపంచమును, ఇంద్రజాలికునివలె, మహాయోగివలె, బహిర్భతం చేసి తన మాయాశక్తితో స్తోచ్ఛగా జగన్నాటకాన్ని నడిపే మహాత్ముడైన నా గురువునకు, శ్రీ దక్షిణాముహ్రుకి ఇవే నా నమస్కారములు.

శ్లో॥ యస్తైవ స్ఫురణం సదాత్మక మసత్కుల్పార్థకం భాసతే

సింఘాత్మకమసీతి వేదవచనా యో బోధయత్కుత్రితాన్ ।

యత్ప్రాణాత్మకరణాద్ భవేస్త పునరావ్యత్తి ర్ధవాంభోనిధౌ

తస్మై శ్రీ గురుముహ్రుయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణాముహ్రుయే ॥

3

ఎవని వ్యక్తరూపం ఈ ప్రపంచంగా స్ఫురిస్తు కూడా సిత్కుసత్కమై ప్రకాశిస్తు ఉంటుందో, శ్రద్ధతో శరణవేడినవాలకి తత్త్వమసి అను మహావేదవాక్యచే ఎవరు జ్ఞానబోధ చేస్తుంటారో, ఎవలజ్ఞానబోధవల్ల జననమరణయుక్తమైన ఈ సంసారచక్రం నుండి ముక్తిపొందుతున్నారో, అట్టి పరమ పవిత్రమయిన గురుముహ్రుకి శ్రీ దక్షిణాముహ్రుకి ఇవే నా నమస్కారములు.

శ్లో॥ నానాభిద్ర ఘటోదరస్తిత మహాబీవ ప్రభాభాస్వరం

జ్ఞానం యస్తుతు చట్టురాబికరణ ద్వారా బహిః స్ఫురిందతే ।

జానామీతి తమేవ భాంత మనుభాత్మతప్తమస్తం జగత్

తస్మై శ్రీ గురుముహ్రుయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణాముహ్రుయే ॥

4

ఎవని చైతన్యం, మన కళ్ళ చెవులు మొదలయిన ఇంద్రియాలద్వారా, అనేక చిల్లులు కలిగిన కుండలో ఉన్న బీపకిరణాలవలె, సైకి ప్రసరిస్తు ఉందో, కి చైతన్యం

ప్రతాశించడం వలన ఈ వస్తుమయ మహా ప్రవంచమంతా తెలియబడుతూ ఉంది.

.... అటువంటి బిష్టమూర్తికి సద్గురువుకు, శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవే నా ప్రణామాలు.

శ్లో॥ దేహం ప్రాణమహింద్రియాణ్యపి చలాం బుధ్మించ శూన్యం విదుః

శ్రీ బాలాంధజడోపమాస్తుహమితి భ్రాంతా భృశం వాచినః ।

మాయాశక్తి విలాసకల్పిత మహావ్యామోహ సంహరిణి

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 5

బుధ్మిపరంగా శ్రీలవలె, చిన్నపిల్లలవలె, మూఢులవలె, విషయాల నర్థం చేసు కునే శక్తిహినులు, మాయా ప్రభావానికి లోనై శలీరమే సత్యమనీ, ప్రాణమే సత్యమనీ, ఇంద్రియాలనే సత్యమనీ, మనస్సే సత్యమనీ, నిత్యమూ మార్పుచెందే బుధ్మి సత్యమనీ, శూన్యమే సత్యమనీ, శాస్త్రం నుండి తప్పగా గ్రహిస్తారు. అట్టివాలి భ్రమలను తొలగిం చగలిగే పరమగురువుకు శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవే నా ప్రణామాలు.

శ్లో॥ రాహలగ్రస్త బివాకరేందు సద్యశో మాయా సమాచ్ఛాదనాత్

సన్మాత్తుః కరణోప సంహరణో యోధుాత్మపుష్టః పుమాన్ ।

ప్రాగ్నిష్టప్సమితి ప్రబోధసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 6

గ్రహణ సమయంలో సూర్యచంద్రులు రాహలవుచే కప్పబడినట్లుగా, సర్వోంగి య వ్యవహరించు ఉపసమించిన సుషుప్తి అవస్థలో ప్రవేశించి మాయా వరణతో కూడిన సత్యం సన్మిళిలో విత్రాంతినంచి మంజ్మి మెలకువలో తాను సిద్ధపోయి నట్లుగా తెలుసుకునే పరమసత్యానికి శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవే నా ప్రణామాలు.

శ్లో॥ బాల్మాదిష్వసీ జాగ్రదాదిషు తథా సరవస్వవస్తాస్వపి

వాత్సాత్మస్వనువర్తమాన మహామిత్యంతః స్ఫురంతం సదా ।

స్వాత్మానం ప్రకటీకరోతి భజతాం యో భద్రయా ముద్రయా

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 7

బాల్యకౌమార యౌవన వ్యధాష్ట దశలలోనూ, జాగ్రత్త స్తాప్త సుఖపై మొదలైన
అన్ని అవస్థలలోనూ భూత వర్తమాన భవిష్యత్త కాలాలలోనూ, సర్వదా అన్ని ప్రాణులలో
నూ “నేను” గా ఉంటూ, తన భక్తులకు చిన్నద్ర ద్వారా తన నిజ తత్త్వాన్ని వ్యక్తం
చేసేసద్గురుమూర్తి శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవే ప్రణామాలు.

శ్లో॥ విశ్వం పత్నుతి కార్యకారణతయా స్ఫోద్మి సంబంధతః

శివైచార్థతయా తథైవ హిత్యవుత్తాద్వాత్తునా భేదతః ।

స్తాప్తి జాగ్రత్తి వా య హిష పురుషి మాయా పరిప్రామితః

తప్సై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 8

వి పురుషుడు మాయాప్రభావంతి తనలో - కార్యకారణ సంబంధరూప
మయిన విశ్వాస్తి, శివైచార్థ విభేదాస్తి హిత్యవుత్త మొదలయిన తేడాలసీ జాగ్రత్త
స్ఫోద్మివస్థలసీ చూస్తున్నాడో, ఆయనను, ఆ పరమగురువుకి, శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవే
నా ప్రణామాలు.

శ్లో॥ భూరంభాస్త నలో సిలోంబర మహార్షి హిమాంశుః పుమాన్

ఇత్తాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్తైవ మూర్తిష్టకమ్ ।

నాస్తాత్మించన విద్యతే విమృశతాం యస్తాత్మరస్తాద్ విభో

తప్సై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥ 9

ఎవని అష్టమూర్తులు భూమి జిలము అగ్ని వాయువు ఆకాశం సూర్యుడు చం
ద్రుడు జీవుడు విరాజిల్లతున్నారో, ఎవరు చరాచరమయిన జగత్తుగా వ్యక్తమవుతున్న
డో, ఎవనిని ఆరాధించి సర్వవ్యాప్తమయిన ఆత్మతత్వంకంటే వేరుగా రెండవ దేటిలేద
ని నిాధకులు తెలుసుకుంటున్నారో... అట్టి సద్గురువునకు శ్రీ దక్షిణామూర్తికి ఇవేనా
ప్రణామాలు.

శ్లో॥ సర్వాత్మత్వమితి స్ఫురీక్యతమిదం యస్తాదముఖ్యేన్ స్తువే

తేనాస్తి శ్రీవణా త్తదర్థ మననాధ్యానాచ్ఛ సంకీర్తనాత్ ।

సరాపత్తత్వం మహావిభూతి సహితం స్తోచీశ్వరత్వం స్వతః

సిద్ధేత్ తత్పునరప్పదా పరిణతం చైత్వర్యమవ్యాహాతమ్ ॥ 10

సరాపత్తత్వం ఈ స్తుతిలో వివరించబడింది. కాబట్టి తీవ్ర విని మనం చేసి ధ్యానించి కీర్తించడంలో అప్పవిభూతి సహితమయిన సరాపత్తత్వం, ఈశ్వరత్వం, స్వరూపానుభూతి సిద్ధిస్త్రాయి.